

Förenkla för företag i tillstånds- och anmälningsprocessen för miljöfarlig verksamhet

---

Delrapport 2025

2025-02-18

Dnr Ä2021-761

Uppdrag att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om miljöfarlig verksamhet. (N2021/00171)

Beslutet att godkänna denna delrapport har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Handläggningen har gjorts av Lena Eckerdal Rimsten, Johanna Hjärtberg och Karin Holmqvist. Den sistnämnda var föredragande för ärendet.

Stockholm, 18 februari 2025

Anna Johansson

Karin Holmqvist

Sammanfattning

Det här är Tillväxtverkets delrapport för uppdraget att bidra till att förenkla och effektivisera för verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. (N2021/00171). Företag inom livsmedelskedjan kan behöva anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet när de ska starta eller utveckla sin verksamhet. För dessa företag är ett beslut om miljöfarlig verksamhet en förutsättning för att kunna bedriva sin verksamhet. Behovet av att förenkla är stort då många företag upplever att processerna är krångliga och kan se olika ut beroende på var i landet som verksamheten bedrivs.

Under året har Tillväxtverket fortsatt att genomföra insatser tillsammans med aktörerna. Mängden uppdrag och initiativ på området har ökat och därför har det varit viktigt att omvärldsbevaka och föra dialog med andra myndigheter som har liknande uppdrag.

Naturvårdsverket utvecklade innehåll till den guide som Tillväxtverket lanserade som en Beta-version i januari 2025 på verksamt.se för att uppmärksamma livsmedelsföretag och andra företag på om de behöver anmäla eller ansöka om miljöfarlig verksamhet. Naturvårdsverket har påbörjat arbetet med att utveckla vägledning för kommunala handläggare, stöd till företag och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster för miljöfarlig verksamhet hos kommuner. Länsstyrelserna har lanserat en nationell e-tjänstportal, publicerat en digital guide för samråd inför en ansökan om miljötillstånd samt utvecklat e-tjänster för miljöfarlig verksamhet för livsmedelsföretag och andra företag. Det pågår ett arbete på länsstyrelserna i samverkan med Tillväxtverket att utveckla en gemensam uppföljning på länsstyrelserna i form av enkät när det gäller alla företags upplevelser av miljöprövning. Jordbruksverket har arbetat med att kommunicera en ny vägledning om djurhållande verksamhet vid anmälan om miljöfarlig verksamhet. En text för stöd för djurhållare som ska göra anmälan har också tagits fram.

Tillväxtverket ser att det behövs en hög grad av samverkan då det är en förutsättning för att kunna arbeta effektivt och med resultat för att förenkla för livsmedelsföretag och andra företag inom ett komplext område. Regeringskansliet behöver samordna och följa upp de insatser och uppdrag som föreslås och genomförs eftersom det finns många pågående initiativ som har koppling till varandra och där synergier kan skapas. Utöver detta rekommenderas att ge länsstyrelserna uppdrag och långsiktiga förutsättningar att utveckla en nationell gemensam utvärdering av företagets upplevelse av miljöprövning. Tillväxtverket rekommenderar också att länsstyrelserna och Naturvårdsverket ges långsiktiga förutsättningar att ta fram nationell digital lösning för inlämning av företags och verksamhetsutövers miljörapportering.

Innehåll

1	Uppdraget.....	8
1.1	Bakgrund.....	8
1.2	Mål.....	10
1.3	Målgrupp för aktiviteterna.....	10
1.4	Metod.....	10
2	Slutsatser och rekommendationer.....	11
2.1	Resultat och slutsatser från samverkan med aktörer	11
2.2	Rekommendationer.....	13
3	Genomförande – aktiviteter och resultat	15
3.1	Insatser hos samverkansaktörerna	15
	3.1.1 Naturvårdsverket.....	15
	3.1.2 Länsstyrelserna	16
	3.1.3 Jordbruksverket	18
	Bilaga 1 – Ekonomisk redovisning för delrapport	21

1 Uppdraget

1.1 Bakgrund

Miljöfarlig verksamhet är ett begrepp som används för verksamheter som bedöms kunna påverka människans hälsa eller miljön negativt. Företag inom livsmedelskedjan kan behöva anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet när de ska starta eller utveckla sin verksamhet. För dessa företag är ett beslut om miljöfarlig verksamhet en förutsättning för att kunna bedriva sin verksamhet. Behovet av att förenkla har länge uppmärksammats och även om det pågår många initiativ på området så upplever många företag att det är svåra processer att hantera. Det finns därför stor potential till förenklingar framåt.

Mellan åren 2021–2026 har Tillväxtverket i uppdrag att ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag och andra verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken och på det sättet ge förutsättningar för en effektiv och snabb ärendehandläggning (N2021/00171). Tillväxtverket ska genomföra uppdraget i samråd med Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Naturvårdsverket och länsstyrelserna. Regeringsuppdraget anger att Tillväxtverket ska samordna uppdraget och se till att de tjänster som utvecklas integreras i den redan pågående åtgärden 3, Förenkling genom utveckling av verksamt.se, i uppdraget att genomföra åtgärder inom ramen för livsmedelsstrategin under 2020–2025 (N2019/03240).

Inom uppdraget ska även beaktas pågående arbete för en ökad digitalisering av myndigheternas processer och informationshantering inom miljöområdet, bland annat det arbete som pågår inom ramen för samverkan om Smart miljöinformation. Tjänsterna ska utformas på ett sätt som gör dem möjliga att använda även vid ansökan och anmälan om andra miljöfarliga verksamheter än de som finns inom livsmedelskedjan. Arbetet ska utgå från befintlig lagstiftning.

Det genomfördes en behovsanalys för företag inom livsmedelsområdet under det första året av uppdraget vilken rapporterades i februari 2022. Följande områden sågs viktiga att arbeta med:

- Utveckla vägledning utifrån handläggarnas behov
- Gemensam guidning och stöd till företag
- Förbättrad tillgång till branschkunskap för likvärdig handläggning över landet
- Kultur och serviceinriktad myndighetsutövning
- Användarvänliga digitala tjänster

Tillväxtverket har sedan uppdraget påbörjades fått flera uppdrag där synergier finns till ovan nämnda uppdrag.

- Under 2024 beslutades om ett uppdrag till Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, länsstyrelserna, Tillväxtverket och Livsmedelsverket om vägledning, stöd och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster hos kommuner. (KN2024/02097).
- Tillväxtverket har i uppdrag att följa upp mål om handläggningstider samt service och bemötande hos vissa myndigheter däribland Naturvårdsverket och Jordbruksverket. (N2022/01751, N2020/01493(delvis)).
- Under 2023 fick Tillväxtverket i uppdrag att samordna arbetet på nationell nivå för att stödja och skapa goda förutsättningar för den pågående nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i Norrbottens och Västerbottens län. (KN2023/03505) (KN2023/04630)
- Länsstyrelserna i Norrbottens och Västerbottens län har i sina regleringsbrev för 2024 fått i uppdrag att genomföra insatser som bidrar till att hantera målkonflikter som uppstår vid handläggning av ärenden med anledning av den pågående nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i länen. Vid genomförandet av uppdraget ska länsstyrelserna utbyta erfarenheter med Tillväxtverket.
- Tillväxtverket fick under 2024 i uppdrag att genomföra och förstärka insatser för att definiera och undanröja hinder för industrins konkurrenskraft och gröna omställning i hela Sverige. (KN2024/01855)

Arbetet med förenklade anmälnings- och tillståndprocesser har stor potential att bidra till företagens gröna omställning. Tillväxtverkets enkätundersökning *Företagens gröna omställning 2023* visade att jordbruk, skogsbruk och fiske är de näringar som i högst grad ser lagar, myndighetsregler och myndighetskontakter som ett stort hinder för grön omställning. Regler och myndighetskontakter är ett stort problem för nästan hälften av alla företag som arbetar med grön omställning i dessa näringar.

1.2 Mål

Målen inom uppdraget är att:

Ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag och andra verksamhetsutövare inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt miljöbalken.

- Hitta samverkansformer med de aktörer vi samråder med inom uppdraget för att på ett effektivt sätt arbeta med att förenkla för företag.
- Arbeta med att i samverkan genomföra konkreta insatser i riktning med de förslag som vi lagt i behovsanalysen. Arbetet kan antingen bygga vidare på pågående initiativ hos aktörerna eller innebära nya initiativ.

1.3 Målgrupp för aktiviteterna

Den primära målgruppen är företag och företagens rådgivare inom livsmedelskedjan. Även andra företag än de inom livsmedelskedjan omfattas. Utöver den primära målgruppen berörs kommuner, länsstyrelser inklusive miljöprövningsdelegationer, nationella myndigheter samt Regeringskansliet.

1.4 Metod

I utvecklandet av en gemensam enkät för miljöprövning på länsstyrelserna har vi bidragit med stöd. Arbetet har hittills innefattat två workshops med ett antal länsstyrelser för att ringa in omfattning och innehåll. Under workshoparna har deltagarna fått diskutera och tycka till kring möjliga frågor för en enkät. Frågorna har sin grund i de frågeområden som återfinns i SKR:s undersökning *Insikt*.

I delar av vårt arbete med uppdraget har Tillväxtverket anlitat konsultstöd. Då uppdraget kommer med finansiering har det getts möjlighet för aktörerna att ta del av denna för att genomföra insatser inom uppdraget.

2 Slutsatser och rekommendationer

Att arbeta för förenklade anmälnings- och tillståndsprocesser för miljöfarlig verksamhet gynnar företagens utveckling vilket skapar tillväxt och sysselsättning samt bidrar till en konkurrenskraftig livsmedelskedja. Behovet av att förenkla är stort då många företag upplever att processerna är krångliga och kan se olika ut beroende på var i landet som verksamheten bedrivs. För att skapa förutsättningar för en mer konkurrenskraftig livsmedelskedja är det därför viktigt med ett fokuserat arbete som har sin grund i företagens upplevelser.

Under året har Tillväxtverket i samverkan med aktörerna arbetat vidare och det har även kommit ett särskilt uppdrag till bland annat Naturvårdsverket om vägledning, stöd och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster hos kommuner, som tydligt kopplar an till det förslag som lämnades i föregående års delrapport. Genom riktade uppdrag med tydlig styrning och ansvarsfördelning får myndigheterna bättre förutsättningar att genomföra åtgärder som förenklar för företag. De får en bredare roll och tar ett större ansvar för att driva arbetet framåt inom deras verksamhetsområde.

I Tillväxtverkets uppdrag är utgångspunkten att förenkla för företag inom livsmedelskedjan men uppdraget säger också att arbetet ska möjliggöra förenklingar även för andra miljöfarliga verksamheter. Tillväxtverket har sett att möjligheterna till delaktighet och engagemang ökar hos aktörerna om arbetet med uppdraget även inkluderar fler branscher än just livsmedel.

Genom vår expertroll i utredningen om förenklade och förkortade tillståndsprocesser enligt miljöbalken (KN 2023:02) har vi haft möjlighet att bidra med behovsanalyser, kartläggningar och förslag från uppdraget. Underlagen belyser bland annat företagens upplevelser men också handläggares erfarenheter på kommun och länsstyrelse och centrala myndigheter.

2.1 Resultat och slutsatser från samverkan med aktörer

Tillväxtverket ser Naturvårdsverket som en central aktör i arbetet med att förenkla processerna för anmälan och ansökan om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Den guide som utvecklas på [verksamt.se](https://www.verksamt.se) för att uppmärksamma livsmedelsföretag och andra företag om de behöver anmäla eller ansöka om miljöfarlig verksamhet, lanserades som en Beta-version med början under 2025. Naturvårdsverket har gjort ett gediget arbete med att utveckla innehållet kopplat till miljöfarlig verksamhet. Med guiden kommer företagen lättare förstå om de omfattas av reglerna och i så fall hänvisade att ta kontakt med sin kommun eller länsstyrelse.

Tillväxtverket tycker att det är positivt att Naturvårdsverket fått i uppdrag att utforma och utveckla vägledning för kommunala handläggare, stöd till företag och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster för miljöfarlig verksamhet hos kommuner. Dessa tre delar är centrala för att kunna förenkla för företagen när de ska göra en anmälan till kommunen. Genom Tillväxtverkets stödjande roll i genomförandet av uppdraget kommer vi ha möjlighet att bidra med myndighetens kompetens av till exempel användardriven utveckling, förenklingsarbete och företagens behov.

Länsstyrelserna har under året haft flera uppdrag med nära koppling till Tillväxtverkets uppdrag och vi har därför förstärkt vårt samarbete. Tillväxtverket har bidragit i länsstyrelsernas utvecklingsarbete genom finansiellt stöd som har varit uppskattat och också gett en skjuts i länsstyrelsernas arbete.

Genom den nationella e-tjänstportalen på lansstyrelsen.se. som nu finns på plats ges företagen en väg in till länsstyrelsernas e-tjänster. Den förenklar kontakten med myndigheten och ger bättre service till såväl livsmedelsföretag som andra företag, andra myndigheter, kommuner och privatpersoner. Under 2024 har en nationell guide för processen för samråd för verksamheter med betydande miljöpåverkan lanserats på lansstyrelsen.se. Guiden ger ett digitalt stöd till företagare och vägleder genom stegen i processen för ett samråd inför en ansökan om miljötillstånd för verksamheter med betydande miljöpåverkan. Arbetet med att utveckla fler e-tjänster för företag har inneburit bättre möjligheter för till exempel livsmedelsföretag att tidigare i processen lämna in ett mer komplett underlag. Det ger färre kompletteringar senare i processen och bidrar till att handläggningstiden kan minska.

Det är positivt att Länsstyrelserna och Naturvårdsverket i respektive regleringsbrev för 2024 haft i uppdrag att lämna förslag på en nationell digital lösning för inlämning av företags och verksamhetsutövers miljörapportering som ska signalera en möjlighet att utgöra ett centralt nav, en uppgift en gång, till ett ställe. Det är av stor vikt att ersätta det befintliga systemet SMP med ett modernt och effektivt nytt system. Det är viktigt att arbetet ges förutsättningar att fortsätta.

Genom vårt samarbete med Länsstyrelsen i Västerbottens län kring en behovsanalys för A-verksamheter får vi möjlighet att gemensamt öka kunskapen om dessa verksamheters behov. Då den tidigare behovsanalysen omfattade B och C-verksamheter inom livsmedelskedjan är Tillväxtverket också intresserade av att se om behovsbilden och de identifierade områdena har bäring även för dessa verksamheter. Eftersom behovsanalysen för A-verksamheter kommer omfatta företag i bland annat Västerbotten och Norrbotten finns även kopplingar till Tillväxtverkets uppdrag att samordna arbetet på nationell nivå för att stödja och skapa goda förutsättningar för den pågående nyindustrialiseringen och samhällsomvandlingen i

Norrbottnens och Västerbottnens län. Behovsanalysen bedöms utgöra ett kunskapsunderlag för kommande insatser inom båda uppdragen.

Tillväxtverket har även inlett ett samarbete med länsstyrelsen i Västra Götalands län som planerar att utveckla en nationell gemensam enkät på länsstyrelserna till alla företag som fått beslut om miljötillstånd. Tillväxtverket tycker det är positivt att länsstyrelserna vill undersöka möjligheterna att med en enhetlig enkät följa upp företagens upplevelser då en enkät kan ge möjlighet att bättre utvärdera och utveckla länsstyrelsernas verksamheter. Tillväxtverket ser att styrning och tillhörande finansiering skulle kunna bidra till att öka möjligheterna för länsstyrelserna att realisera en nationell gemensam utvärdering. I arbetet har Tillväxtverket också bidragit till ett erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelserna och SKR kring enkätundersökningen *Insikt*. Tillväxtverket menar att en stor del av det upplägg och frågor som *Insikt* baseras på är relevant för länsstyrelserna när det gäller att utvärdera upplevelsen av processen för miljöprövning.

Jordbruksverket har förtydligat sin vägledning om avgränsning vid prövning av djurhållande verksamheter. De har även tagit fram stöd till företag i form av en text på webbplatsen och en helt ny vägledning till tillsynsmyndigheter gällande anmälan enligt miljöbalken. Den nya vägledningen och stödet till företag publicerades under våren 2024. Mer och tydligare vägledning till handläggarna och bättre stöd till företagen bidrar till en mer förutsägbar och enhetlig process över landet och ett minskat antal kompletteringar.

2.2 Rekommendationer

Många företag upplever fortsatt att processerna för miljöfarlig verksamhet är krångliga och det finns en stor potential att förenkla och på så sätt bidra till en konkurrenskraftig livsmedelskedja. Tillväxtverket bedömer att det fortsatt är viktigt med en hög grad av samverkan då det är en förutsättning för att kunna arbeta effektivt och med resultat för att förenkla för livsmedelsföretag och andra företag inom ett komplext område. Resurser i form av sakkunniga personer hos aktörerna krävs för att verksamhetsutveckling ska kunna genomföras. För långsiktighet krävs även permanenta resurser hos aktörerna. Regeringskansliet behöver samordna och följa upp de insatser och uppdrag som föreslås och genomförs eftersom det finns många pågående initiativ som har koppling till varandra och där synergier kan skapas. Utöver detta ger Tillväxtverket nedan rekommendationer:

- Ge länsstyrelserna uppdrag och förutsättningar att utveckla en nationell gemensam utvärdering av företagens upplevelse av miljöprövning inklusive samrådsprocessen. En enhetlig enkät ger förutsättningar att bättre utvärdera och utveckla länsstyrelsernas verksamheter och en möjlighet för företag att komma med synpunkter på miljöprövningsprocessen. Uppdraget bör bygga vidare på det arbete som gjorts inom ramen för detta uppdrag och pågående uppdrag hos länsstyrelserna med samordning av Länsstyrelsen i Västra Götalands län kring effektiv tillståndsprövning respektive av Länsstyrelsen i Kronobergs län kring förenkling för företag. Uppdraget behöver komma med finansiering.
- Länsstyrelserna och Naturvårdsverket har i respektive regleringsbrev för 2024 fått i uppdrag att lämna förslag på en nationell digital lösning för inlämning av företags och verksamhetsutövares miljörapportering (FMR). Det finns en stor potential för både effektivisering och förenkling genom att samla inlämning av miljöinformation via ett centralt nav, en uppgift en gång, till ett ställe. Det kan både förenkla för företagen samt öka samverkan och informationsdelning mellan myndigheter men även med olika branschorganisationer runt hanteringen av företagens miljöinformation. Det är av stor betydelse att arbetet fortsätter och att länsstyrelserna och Naturvårdsverket ges långsiktiga förutsättningar i form av uppdrag med finansiering för att arbetet kan fortsätta även efter 2024.

3 Genomförande – aktiviteter och resultat

Tillväxtverket fortsatte att genomföra insatser tillsammans med aktörerna. Mängden uppdrag och initiativ på området har ökat och därför har det för Tillväxtverket varit ännu viktigare att omvärldsbevaka och föra dialog med andra myndigheter som har liknande uppdrag. Här har Tillväxtverket tagit en aktiv roll för att initiera dialog och hitta effektiva sätt att samverka. I föregående års delrapport lämnade Tillväxtverket ett förslag att förenkla anmälningsprocessen för miljöfarlig verksamhet och under året har Tillväxtverket arbetat för att förslaget ska realiseras. Nu har bland annat Naturvårdsverket fått ett uppdrag som grundas på det förslaget (se 3.1.1).

Tillväxtverkets medarbetare har ingått som expert i utredningen om förenklade och förkortade tillståndprocesser enligt miljöbalken (KN 2023:02). I januari 2025 presenterade utredningen sitt slutbetänkande och lämnade ett stort antal förslag. Några av de viktigaste förslagen från utredningen är en ny miljöprövningsmyndighet och ändringar i processen för miljöbedömning.

3.1 Insatser hos samverkansaktörerna

3.1.1 Naturvårdsverket

Naturvårdsverket har haft ett regleringsbrevsuppdrag tillsammans med Tillväxtverket som slutrapporterades i februari 2024. Uppdraget handlar om att utveckla en guide på verksamt.se för att uppmärksamma företag på om de behöver anmäla eller ansöka om miljöfarlig verksamhet och i så fall hänvisas de att ta kontakt med sin kommun eller länsstyrelse. Arbetet har fortsatt under 2024 och Naturvårdsverket har tagit fram korta texter gällande djurhållning, täkter och utvinning som mappats mot relevanta SNI-koder. Av texterna framgår gränsvärden för anmälnings- respektive tillståndsplikt samt eventuella krav enligt miljöbedömningsförordningen. Naturvårdsverket har också tagit fram en kort text som beskriver några horisontella frågor som kan vara aktuella för den som ska starta eller driva en miljöfarlig verksamhet. Det gäller till exempel hantering av avfall och kemikalier samt skydd av värdefull natur, arter, stränder, kulturmiljöer och jordbruksmark. Branscher som ingår i ett första steg är jordbruk och täktverksamhet. Tillväxtverket har under året arbetat med att utveckla tjänsten som är en del av Tillväxtverkets arbete med bredare guidning på verksamt.se till bland andra livsmedelsföretag. Målet med den bredare guidningen är att även att visa andra tillstånd och anmälningar som företag kan

behöva för sin planerade verksamhet. Lansering av guiden som en Beta-version gjordes i januari 2025.

I februari 2024 redovisade Naturvårdsverket ett regeringsuppdrag med tydligare vägledning om miljöprövning på Naturvårdsverkets externa webbsida. Sidan vänder sig främst till små- och medelstora företag såsom verksamhetsutövare inom livsmedelsområdet.

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att bland annat ta fram ett utbildningskoncept riktat till länsstyrelser avseende tillståndsprövning av miljöfarlig verksamhet för att främja och säkerställa en god samt likartad handläggarkompetens i hela landet med kunskaper om miljölagstiftningens betydelse för industrin och olika branscher. I samma regeringsuppdrag ingick uppgifter med syfte att effektivisera Naturvårdsverkets eget arbete med miljöprövning inklusive en översyn av rutiner och prioriteringsgrunder samt förbättrad kommunikation om miljöprövning. Uppdraget redovisades i oktober 2024 och Naturvårdsverket föreslår ett utbildningskoncept i modulform som kan genomföras som självstudier och i grupp. Fokus för den första delen av utbildningen är miljöprövningsprocessen och vilka roller och uppgifter olika aktörer har under olika steg av prövningen. I ett senare skede kan utbildningen byggas på med moduler kopplat till olika sakfrågor. Naturvårdsverket har samverkat med länsstyrelsen i uppdraget.

Naturvårdsverket fick i oktober 2024 i uppdrag att utforma och utveckla vägledning för kommunala handläggare, stöd till företag och standardiserade underlag för utveckling av e-tjänster för miljöfarlig verksamhet (C-verksamheter) hos kommuner. Uppdraget ska bygga på det förslag som Tillväxtverket presenterade i föregående års delrapport. Tillväxtverket ska stödja myndigheterna i deras genomförande av uppdraget genom att bidra med kompetens om exempelvis användardriven utveckling, förenklingsarbete och företagens behov. Naturvårdsverket lämnade i december 2024 till Regeringskansliet en kortfattad plan för genomförandet av uppdraget. Uppdraget ska slutredovisas i december 2026.

Naturvårdsverket har som flertalet andra myndigheter fått ett regeringsuppdrag om regelförenkling. Arbetet är pågående. I uppdraget ingår bland annat att göra en genomlysning av befintliga föreskrifter och allmänna råd med avseende på regelförenkling. Naturvårdsverket är en del av uppdraget att utveckla ett nytt system för företagens miljörapportering, FMR (se 3.1.2).

3.1.2 Länsstyrelserna

Länsstyrelserna har under året haft flera uppdrag med nära koppling till Tillväxtverkets uppdrag och vi har därför initierat dialog och påbörjat samarbeten för att förstärka varandras uppdrag.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län samordnar ett uppdrag som bland annat handlar om att länsstyrelserna ska vidta åtgärder som gör deras tillståndsprövning enligt miljöbalken mer effektiv och förutsebar och som kortar handläggningstiderna. Länsstyrelserna ska också utveckla sitt arbete med att förenkla för verksamhetsutövarna i tillståndsprövningen.

Dialoger mellan Länsstyrelsen i Västra Götalands län och Tillväxtverket har resulterat i ett samarbete kring att utveckla en gemensam uppföljning på länsstyrelserna i form av enkät till alla företag som fått beslut om miljö tillstånd för att fånga företagens upplevelser av miljöprövning. Arbetet har hittills innefattat två workshops med ett antal länsstyrelser för att diskutera syfte med enkäter och vad resultatet ska användas till samt inriktningen och möjliga frågor för en gemensam enkät. Tillväxtverket har även bidragit till ett erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelserna och SKR kring enkätundersökningen *Insikt* då en stor del av det upplägg och frågor som *Insikt* baseras på är relevant för länsstyrelserna när det gäller att utvärdera upplevelsen av processen för miljöprövning.

Länsstyrelsen i Västerbottens län och Tillväxtverket har tillsammans påbörjat planering för att genomföra en behovsanalys för att undersöka den process som företag går igenom om de är A-verksamheter. Syftet med behovsanalysen är att identifiera företagens behov och upplevelser.

Under 2024 lanserades länsstyrelsernas nationella e-tjänstportal på lansstyrelsen.se. E-tjänstportalen ger en väg in till länsstyrelsernas e-tjänster i stället för 21 vägar in. Den förenklar kontakten med myndigheten och ger bättre service till livsmedelsföretagare och andra företagare, andra myndigheter, kommuner och privatpersoner. I e-tjänstportalen finns också Mina sidor och Organisationens sidor med möjlighet att logga in, spara pågående e-tjänster, följa status och få återkoppling i ärenden. Arbetet bidrar till regeringens mål för digitaliseringen av den offentliga förvaltningen: en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten.

En nationell guide för processen för samråd för verksamheter med betydande miljöpåverkan har under 2024 lanserats på lansstyrelsen.se. Guiden är ett digitalt stöd till företagare och vägleder genom alla steg i processen för ett samråd inför en ansökan om miljö tillstånd för verksamheter med betydande miljöpåverkan. Den är resultatet av ett tidigare regeringsuppdrag, Enklare samråd, som länsstyrelserna i Västerbotten, Västra Götalands och Norrbottens län slutredovisade i december 2023.

Länsstyrelserna har anslutit sig till Bolagsverkets tjänst Mina Ombud. Detta möjliggör för företag att på ett lätt sätt ge ut fullmakter till ombud som till exempel ska använda e-tjänster i företagets namn. Länsstyrelserna har även genom samverkan med andra statliga myndigheter genomfört olika möten för att erhålla en ökad förståelse

och kunna definiera nytta med Mina kundhändelser. Länsstyrelserna har tagit fram en behovsbeskrivning och väntar nu på godkännande att få starta ett utvecklingsprojekt som ska leda arbetet med att utveckla funktionalitet för att skicka kundhändelser via Skatteverkets vidareförmedlingstjänst till verksamt.se. Arbetet har också genomförts med stöd av uppdraget Förenkling genom utveckling av verksamt.se.

Arbetet med att utveckla fler e-tjänster för företag att starta och driva miljöfarlig verksamhet har fortsatt. Under 2024 har länsstyrelserna reviderat e-tjänster för ansökan om tillstånd samt samråd inför ansökan om tillstånd. Revideringarna innebär förenklingar för livsmedelsföretag och andra företag att lämna in ett komplett underlag. Länsstyrelserna har också vidareutvecklat ingången för samråd inför ansökan om vattenverksamhet.

Länsstyrelserna och Naturvårdsverket har i respektive regleringsbrev för 2024 fått i uppdrag att lämna förslag på en nationell digital lösning för inlämning av företags och verksamhetsutövares miljörapportering. Bakgrunden till uppdraget är bland annat att det nuvarande systemet för företagets miljörapportering, Svenska miljörapporteringsportalen (SMP) inte går att uppdatera längre. Det ställs även ökade krav på information från företagets rapportering av miljöfarlig verksamhet i Naturvårdsverkets och andra myndigheters uppdrag i nationell och internationell rapportering. Regeringsuppdraget inkluderar att lämna förslag till de författningsändringar som behövs för förvaltningen av ett nytt system för miljörapportering och för kommuners och myndigheters informationsförsörjning, lämna förslag till ansvarsfördelning gällande personuppgiftsansvar och informationssäkerhet samt till förfarande för delning av information mellan myndigheterna, diarieföring och arkivering. Den föreslagna lösningen ska inledningsvis ersätta nuvarande SMP. Synpunkter har inhämtats från ett urval myndigheter och branschorganisationer. Redovisningen ska lämnas till regeringen senast den 28 februari 2025.

3.1.3 Jordbruksverket

Jordbruksverket har inom sitt sektorsansvar tidigare gett viss vägledning till tillsyns- och prövningsmyndigheterna för djurhållande verksamheter när det gäller att anmäla och ansöka om tillstånd för miljöfarlig verksamhet. Jordbruksverket har förtydligat sin vägledning om avgränsning vid prövning av djurhållande verksamheter. De har även tagit fram stöd till verksamhetsutövare i form av en text på webbplatsen och en helt ny vägledning till tillsynsmyndigheter gällande anmälan enligt miljöbalken.

Under 2023 kommunicerade Jordbruksverket ut sitt ställningstagande när det gäller avgränsning av vad som bör ingå vid en prövning av djurhållande verksamheter. Jordbruksverket anser inte att gödselspridning eller andra odlingsåtgärder bör ingå vid bedömning av verksamhetens miljöpåverkan från djurstallarna. Jordbruksverket

gjorde några mindre justeringar i sin vägledning under våren 2024 efter synpunkter som inkommit från några länsstyrelser och miljöprövningsdelegationer, men ställningstagandet som sådant ändrades inte. Jordbruksverket informerade om den utredning av domar som gjorts samt de uppdateringar som genomförts i vägledningen vid en handläggartäff med länsstyrelserna om tillståndsprövning för djurhållande verksamheter. Jordbruksverket har även haft kontakt i frågan med LRF samt fått indikationer på att flera jordbrukare samt konsulter inom området har kännedom om Jordbruksverkets ställningstagande.

Under våren 2024 publicerades den nya vägledningen om anmälan enligt miljöbalken. Den finns att ta del av på webbforumet Effektiv Näring och är anpassad till inspektören som ska handlägga anmälan om djurhållande verksamhet. Materialet presenterades för kommuninspektörerna vid ett webinarium i maj 2024. En text är också framtagen för djurhållaren som ska göra en anmälan och finns publicerad på Jordbruksverkets webbplats. Syftet är att djurhållaren ska få hjälp att göra rätt och på så sätt underlätta handläggningsprocessen. Jordbruksverket har stämt av vägledningmaterialet med Naturvårdsverket som har det generella tillsynsvägledningsansvaret för anmälan- och prövning av miljöfarliga verksamheter.

Bilaga 1 – Ekonomisk redovisning för delrapport

Uppdraget löper mellan åren 2021-01-21 och 2026-02-28.

Budgeten har varit totalt 5 000 tkr för 2024 varav 4 936 tkr har nyttjats.

Finansiering	Sakanslag	Summa
Anslag	4 936	4 936
Summa	4 936	4 936

Verksamhetskostnader	Sakanslag	Summa
Personalkostnader	536	536
Summa	536	536

Transfereringar	Sakanslag	Summa
Lämnade bidrag	4 400	4 400
Summa	4 400	4 400

Totala utgifter	Sakanslag	Summa
Verksamhetskostnader	536	536
Lämnade bidrag	4 400	4 400
Summa	4 936	4 936

Jämför med budget	Sakanslag	Summa
Budget	5 000	5 000
% utgifter av budget	99%	99%

Nyckeltal	Sakanslag	Summa
% personalkostnader av verksamhetskostnader	100%	100%
% verksamhetskostnader av totala utgifter	11%	11%
% transferingar av totala utgifter	89%	89%